

HVEM BANKER?

I 2017 er det 500 år siden Martin Luther spikret opp sine 95 berømte teser på slottskirkedøra i Wittenberg. Lyden av hammerslagene kan ennå høres i Europa og Norge. Reformasjonen har påvirket kirke, historie, kultur- og samfunnsliv.

Dette syngespillet er skrevet av Tore Thomassen, og utviklet med støtte fra «Størst av alt - trosopplæring i Den norske kirke», etter initiativ fra jubileumskomiteén i Agder og Telemark bispedømme.

DE SOM ER MED:

Martin Luther (M)

Kor (K) og solister (S)

Barn fra koret som aktører (B) Der hvor B står fler ganger etter hverandre, kan det være flere barn som deltar.

1: INTRO: instrumental powerversjon av «Vår Gud han er så fast en borg»
tekst/melodi: Martin Luther 1529

MONO+DIALOG: *Martin Luther banker hardt på døra, kommer inn med plakater, hammer og spiker, setter opp sine teser på illudert kirkedør (enkel trekonstruksjon).*

- Vær hilset, mitt navn er Martin, det er noe jeg må gjøre her!

Tumler med plakater, hammer og spiker, setter opp sine teser på døra til slottskirken, prater mens han forklarer hvorfor han gjør dette:

- Jeg er nødt til å gjøre dette, jeg vil ikke være med på sånt lureneri lenger!
- Kan du holde disse plakaterne? (*Henvender seg til noen i nærheten*)
- Hvis du ikke gjør noe, blir alt bare som det er, det er ikke nok å ønske seg forandring. Du får ikke et epletre til å vokse bare ved å ønske deg epler, du må plante et epletre, hvis du vil ha epler da? (*Mister en plakat, strever*)
- Det er dårlig gjort å lure andre, det er urettferdig at noen tjener på slikt som gjør andre fattige, jeg må velge side, selv om ingen andre sier ifra. Her er 95 viktige teser, til **FORANDRING - REFORMASJON!**
- Du kan ikke bare være tilskuer! (*Er ferdig med å sette opp tesene, ranker seg*)
- Selv om tusen stemmer hylter mot deg, så må du hyle imot, for én stemme er bedre enn ingen!

Barn fra koret kan evt være journalist (B) og holde en mic fram mot Martin (M):

B: - Hei, jeg kommer fra Dagsnytt 18. Kan du ikke bare legge ut noe på instagram?

M: - Altså, vi trenger mer enn gram - vi trenger kilo, nå er vi i 1517, vi er i **Tyskland**, dette er slottskirken i Wittenberg, instagram kom i 2010, wifien begynte så smått i 1997, for 20 år siden, men nå er vi 500 år bakover i historien, vi snakker 1517, skjønner?

B: - Men tror du det blir noen følgere på dette?

M: - Det er i hvertfall mulig at jeg får noen for-følgere, men de som ser dette, må tenke seg om, og kanskje de er enig, og da blir vi fler, så begynner folk å prate, det gjelder bare å banke, banke hardt nok, banke, banke.....

(basstromme + bassgang piano plukker opp banke-rytmen)

2: SANG: DET BANKER

refr:

hjertet banker, hjertet banker

livet synger: alt kan skje

hjertet banker, hjertet banker

hjertet gjør oss levende!

hjertet banker hele tida

hjertet sier klart ifra

hjertet juger ikke for deg

du kan svare nei og ja

hjertet banker høyt her inne

hjertet vil at vi skal vinne

hjertet banker, hjertet banker.....

hjertet går i skolegården

hjertet ser en som er redd

hjertet går'ke rett forbi, nei

hjertet spør hva som har skjedd

plaging, mobbing må forsvinne

hjertet sier: vi skal vinne

hjertet banker, hjertet banker.....

bro:

alt som skjer på nett og teve

rundt i verden, her og nå

mange sliter, mange strever

noen kjenner seg så små

vi må banke, få med flere

klart at livet kan bli bedre

hjertet banker, hjertet banker.....

DIALOG: *Barn (med renessanse-hatter?)(og en fjærpenn) snakker høylytt om denne store, fantastiske tiden, et barn kan være «wikipedia» BW. (kan kortes ned - evt at Martin kjører alene - med tilrop fra koret):*

B: - Hjertet gjør oss levende ja, og vi lever i en stor og fantastisk tid, alt kan skje!

B: - Jeg skal få meg ny fjærpenn, beste gåsefjær, og skrive bok om alt det nye!

B: - Fjærpenn? Gåsefjær?

BW kremer: - Johan Gutenberg oppfant boktrykkerkunsten i 1450, det flommer over med bøker. Fjærpenn er ut.

B: - Jeg har hørt at de også har oppdaget en helt ny del av verden?

B: - Ja, var det ikke Olav den Hellige som oppdaga Sverige?

B: - Sverige?

BW: - I 1492 oppdaget Christoffer Kolombus Amerika, men de som bodde der hadde oppdaget seg selv for lengst.

B: - Men har dere hørt hva den store vitenskapsmann Kopernikus jobber med? Han påstår at jorda ikke er sentrum for universet, men at det er sola? Men hysj, kanskje noen lytter.

B: - Hvem skulle det være - Paven - er du redd for ham?

B: - Nei, egentlig ikke. Men det er så mye som er usikkert nå, tyrkerne har inntatt Østerriket - nabolandet vårt! Er det tegnet på dommedag, og hva skjer i døden, og etter døden?

BW: - Kirken selger avlatsbrev, alle med penger kan kjøpe seg fri fra straff, du cruiser lett gjennom skjærsilden, og vips - i mål.... (**holder opp avlatsbrev**)

Martin Luther tramper inn og protesterer: - NEI, NEI, å lure fattige mennesker til å kjøpe et verdiløst papir, skammelig! Få se! (Tar avlatsbrevet - intro piano)

Her står det at for pengene folk betaler i avlat for syndene sine, slipper de straff og så får de tilgivelse, ikke bare for det gale de har gjort, men også for alt galt de kommer til å gjøre.

- Og vet dere hva pengene går til? Paven vil bygge en ny og fantastisk Peterskirke i

Roma, kjempediger, han trenger masse penger! Jo mere synd, jo mere penger! Som sagt: lureri!

- Kirken skal sette folk fri, gi NÅDE - Guds kjærlighet og tilgivelse er gratis!

3: SANG: DET LEKER EN TONE HER I ROMMET

Det leker en tone her i rommet
en sang som har levd i mange år
Den sier at hit kan alle komme
og nå er vi her i kirken vår

*Denne store, fine dagen
lyset skinner, Gud er nær
Jord og himmel synger sammen
jeg er glad at jeg er her*

Det synger så fint fra døpefonten
fra vannet som skaper liv og håp
En perle, mer verdt enn hele verden
er gaven jeg fikk her i min dåp

Denne store, fine dagen...

Det hvisker en stemme fra Guds alter:
kom hit og del brød og vin med meg
Så strekker vi hender til hverandre
og takker for kjærlighetens vei

Denne store, fine dagen...

FRIHETSDEMO: *Martin inviterer fram noen fra koret for å rive i stykker avlatsbrev (M):*

- Hei dere, vi har noen avlatsbrev her som vi gjerne skulle vært kvitt. Kan noen hjelpe oss å rive dem i stykker?

Mens barna river i stykker avlatsbrevene, sier Martin:

M: - Du er med i Guds familie - helt gratis, selvfølgelig, det koster jo ikke noe å bli en del av en familie. Må du betale hjemme for å få lov til å være barn? Alle barn skal være frie, og det gjelder faktisk hele verden, det var i hvert fall slik Gud hadde tenkt det.

Et barn (B) avbryter. B: - Men hvis vi bruker opp alle jordas rikdommer, blir det ikke noe igjen til barna som kommer senere?

M: - Nei, det er lett å glemme at framtida ikke er til salgs. Det er mye som ikke er til salgs!

B: - Mennesker er i hvert fall ikke til salgs.

M: - Har dere hørt om da Jesus besøkte Tempelet i Jerusalem? Matteus forteller (21,12-13): «Så gikk Jesus inn på tempelplassen og **jaget ut** alle dem som solgte og kjøpte der. Han veltet pengevekslernes bor og duehandlernes benker og sa til dem: «Det står skrevet: Mitt hus skal kalles et bønnens hus. Men dere gjør det til en røverhule.»

B: - Jeg tror vi trenger noen flere teser på kirkedøra! (*Vinker til seg fire barn som kommer med plakater som de snekrer opp*)

- troen ikke til salgs
- mennesket ikke til salgs
- skaperverket ikke til salgs
- NÅDE

4: SANG: NOT FOR SALE

(svulstig, parodisk, rubato, middelaldervise):

Når pengene i kisten klinger
straks sjelen ut av skjærsilden springer
Hvis du bare kan betale
stryker vi bort alt det gale
Du kan leve trygt og sikker på
at til Himlen skal du nå - få - gå

(kraftfullt):

*don't tell me no fairytales
I'm not for sale, I'm not for sale
don't send me no junktrash mails
I'm not for sale, I'm not for sale
I'm not - - for sale*

noen tenker bare penger
tror at det er alt de trenger
går det an å kjøpe lykke
og gå rundt med som et smykke
alle mennesker er gaver
ingen skulle være slaver
det skal være greit å jobbe
ikke leve av å robbe

don't tell me no fairytales.....

pengene kan lure mange
pengene kan ta til fange
de kan gjøre oss så blinde
og det fine kan forsvinne
så vi ødelegger jorda
forurenses vann og flora
noen dyreslag blir borte
og hvem er det som har gjort det?

don't tell me no fairytales.....

Hei, vil du bli lykkelig?
Du kan sy klær på min fabrikk
13 timer om dagen, 7 dager i uka
Og du tjener ti kroner dagen
Lite, sier du, hør nå her
Folk vil ha billige klær
Vil du ikke ha jobben, kom deg vekk
men kutt ut den sangen din da!

don't tell me no fairytales.....

MONOLOG: *Barn fra koret annonserer årstall, Martin Luther forteller kort hva som skjedde (kontentum musikk, et støt for hvert årstall, pluss dramatisk program-musikk-følge under årstallet 1521):*

1483: Da blir lille Martin født, ja!

1501: Begynner på Universitetet

1506: Blir munk, senere leder for Augustinermunkene her.

1508: Litt stolt - da blir jeg bedt om å ha forelesninger på Universitet i Wittenberg

1513: Jeg blir professor

1517: Hva er spesielt med dette årstallet? Akkurat 500 år siden, nå begynner bråket - striden om avlatshandelen, jeg spikrer opp mine 95 teser, JEG BANKER!!

1518: Paven setter igang kjetterprosess mot meg, han mener jeg er en vranglærer! I oktober blir jeg forhørt. Kardinalen blir rasende når jeg sier at Den Hellige Skrift alene er min rettesnor - IKKE PAVEN! Jeg må flykte.

1519: Ah, vi prater og prater! I samtaler med de lærde må jeg si det enda tydeligere: Romerkirken kan ta feil, Kirkemøtet kan ta feil, PAVEN kan ta feil. ALLE KAN TA FEIL!

1520: Paven truer med å lyse meg i bann, hvis jeg ikke tilbakekaller mine skrifter. Da bestemmer jeg meg, jeg lager et stort bål utenfor bymuren og brenner pavebrevet og den katolske kirkes lovbøker. Oij, som det brenner. Bibelen alene skal være min rettesnor!

1521: Keiseren kaller meg inn til Riksdagen (Stortinget altså), han lover meg fritt leide, jeg må dra. Det blir en merkelig reise fra Wittenberg til Worms, en festreise, folk heier på meg, og de advarer meg, skynd deg hjem, du er i fare. Jeg kjenner en sterk vind blåse gjennom mitt hjerte og roper: «Selv om det er like mange djevler i Worms som takstein på husene, vil jeg allikevel dit.»

Og så står jeg der, alene, foran keiser Karl 5, og riksdagen, alle kurfyrster, 24 hertuger, 7 markgrever, 30 biskoper, riddere og utsendinger fra riksstedene (verdens fornemste stormenn) i Worms. De spør om jeg vil tilbakekalle mine skrifter. Jeg holder en lang tale og begrunner mitt syn og avslutter med at **jeg vil følge min samvittighet!**

Noen dager senere får jeg svar fra Keiseren, jeg har det her, kan du lese det for meg (*spør noen fra koret, avtales på forhånd*): «Du skal forlate Worms og får fritt leide i 21 dager. - Vi erklærer Martin Luther for å være falt fra Guds kirke og for å være en overbevist kjetter. Vi forbyr dere alle å ta imot Martin Luther i husene deres, ikke gi ham noe å spise eller drikke, ikke støtt ham - offentlig eller i hemmelighet - med ord eller gjerninger. Men får dere tak i ham, skal dere ta ham til fange og utlevere ham til oss. Videre forbyr vi dere å kjøpe, selge, lese, beholde, skrive av eller få trykket Martin Luthers skrifter, og å slutte dere til hans meninger eller gå inn for dem og preke dem.»

Jeg er **fredløs**, uten rettsbeskyttelse, jeg flykter så fort jeg kan, etter noen dager på flukt blir jeg **overfalt**, jeg tenker at nå er det slutt, jeg blir bortført, flere venner tror at jeg er død. Men - haha - det er den gode mann kurfyrst Fredrik den vise, som har arrangert denne «kidnappingen», jeg går i dekning, og blir sittende et helt år i borgen til kurfyrsten, her oversetter jeg Det Nye Testamentet til tysk, så alle kan forstå det.

(kort pause)

Nåh, skal vi snart gå videre med flere årstall?

Koret roper: - NEEII!

M: - Ikke det nei.... Men dere, alt viktig var skrevet på latin, som vanlige folk ikke forstod, avlatsbrevene for eksempel, og altså Bibelen, bønnene som ble bedt i kirken, sangene. Derfor hadde romerkirken slik makt over folket, de hadde ORDENE I SIN MAKT!

5: SANG: ORD

ord kan løfte deg opp
ord kan rive deg ned
ord kan utløse krig
ord kan føre til fred
ord kan være så søtt
så du forstår hvorfor du er født

jada, jada - neida! (3) - JO!!!

ord kan stenge en dør
ord kan åpne en port
ord kan gi deg en venn
ord kan jage deg bort
ord kan vaske deg ren
så du forstår; det er håp igjen

jada, jada - neida! (3) - JO!!!

BRO:

verden er full av ord
ord er som såkorn i jord
vi velger de orda vi tror
gjør det bedre her vi bor
hatprofiler på instagram
shame on you - fy for skam

ord kan gjøre deg glad
ord kan gjøre deg sur
ord kan smelte bort hat
ord kan bygge en mur
ord kan bygge en vei
så du forstår at vi trenger deg

jada, jada - neida! (3) - JO!!!

CASE med avstemning:

B: - Martin Luther ga vanlige folk sjansen til å lese Bibelen selv. Dette betydde også mye for det tyske språkets utvikling.

B: - Luther skrev også salmer på tysk, til sangbare melodier. Den nye kirken som vokser fram etter Luther, blir en syngenede kirke. «Vår Gud han er så fast en borg» blir reformasjonens hovedsalme. Alle kan delta.

B: - Vi kjenner til 37 salmer som Luther skrev. Det kom en egen sangsamling med tyske salmer, ikke latin, i 1524! Dette var nytt.

B: - i 1526 skrev Luther «Tysk messe og ordning for gudstjeneste». Alle skulle forstå og være med.

B: - Luther var veldig opptatt av undervisning, alle skulle få lære det viktigste, også barna. Han sa:

Martin går fram (M): «Hvis jeg maktet det, skulle barna ikke bare lese språk og historie, men også sang og musikk. Å synge er den beste kunst og øvelse! Jeg vil gjerne se alle kunster, særlig musikken, i hans tjeneste som har skapt og gitt dem.»

B: - Luther skrev en katekisme, en lærebok med spørsmål og svar, hvor han for eksempel forklarte de ti bud. Både katekismen og Bibelen ble trykket i store opplag og ble tysk folkelesning.

B: - Men NÅ, er det deres tur. Her er en fortelling som du må delta i:

Jens er på vei hjem fra skolen, han er den laveste i klassen, han går i en gjeng sammen med Marion, Fatima, Simen og Lucas. De fire andre snakker høyt sammen, Jens kjenner det som om de snakker over hodet på ham, som om han ikke er der.

De prater om den siste skoletimen, hvor Kim - klassens klovn - hadde fått læreren til å gråte. Kim hadde bare snakket og snakket uten stans, vært både morsom og ganske grov, det hadde bare boblet ut av ham, som en fontene. Læreren hadde forsøkt å stanse ham, men nådde aldri inn. Plutselig kom gråten, og hun stormet ut av klasserommet. Litt senere hadde rektor kommet inn og sagt at hele klassen bare kunne gå hjem. Kim ble sittende igjen i klasserommet, med hodet i hendene, helt stille.

Jens sier ingenting, han tenker på læreren, på Kim og det som skjedde. Plutselig sier Marion:

- Skal vi legge ut en melding om at Kim må skjærpe seg og lærere som griner ikke akkurat løser problemene?

- Nei, sier Simen, - vi skal skrive at vi er en klasse hvor vi lærer noe av både latter og tårer. Og heie på både Kim og læreren vår!

- Men vi må ha orden i klassen, ellers blir det bare tull, sier Lucas, - vi lærer ikke noe av klovning og grining!

- Vi stemmer over det, sier Fatima, - og så gjør vi det flertallet vil.

Marion og Lucas vil sende en klage, Simen og Fatima vil sende en oppmuntring. De fire ser på Jens, han som ellers ikke sier så mye. Nå er det hans stemme som teller. Hva skal han velge?

NÅ ER DET DERE som er Jens, hvem vi legge ut klage, hvem vil legge ut oppmuntring?

6: SANG: BYGGE LIVET

du skal respektere andre

du skal ikke tråkke på

de som er litt annereledes

de du ikke kan forstå

:/: VI SKAL BYGGE, BYGGE LIVET

ALLE HAR EN VEI Å GÅ :/:

du er like bra som andre

de er like bra som deg

noen roper høyt og bråker

noen går og gjemmer seg

:/: VI SKAL BYGGE, BYGGE LIVET

ALLE HAR EN VEI Å GÅ :/:

kanskje kjenner du deg liten

det er greit, men tenk deg om

livet vokser hele tiden

nye sjanser, opp fra bønn

:/: VI SKAL BYGGE, BYGGE LIVET

ALLE HAR EN VEI Å GÅ :/:

BRO:

kan vi gjøre tinga fine - YES, WE CAN - YES, WE CAN

balansere litt på line - YES, WE CAN - YES, WE CAN

få en treiging til å bli me' - YES, WE CAN - YES, WE CAN

holde ut selv om vi griner - YES, WE CAN - YES, WE CAN

du skal respektere andre

du skal ikke tråkke på

de som er litt annereledes

de du ikke kan forstå

:/: VI SKAL BYGGE, BYGGE LIVET

ALLE HAR EN VEI Å GÅ :/:

DIALOG: Martin Luther er forelska.

M: - Vet dere hva, jeg skal gifte meg!! (love is in the air)

B: - Åh, har du funnet deg en rik og hyggelig enke?

M: - Nei, **en nonne**.

B: - Hva, man gifter seg ikke med nonner?

M: - Nei, det tenkte ikke jeg heller, men så er det jo slik, at gode, troende mennesker ikke lenger bare er å finne på hellige steder som i kirker og klostre. Troen kan et hvert menneske praktisere hvor som helst i verden. Vi er jo bare vanlige mennesker alle sammen. Og vi kan selv velge hvordan vi skal leve, vi har vår frihet. *(Sukker)* Katharina er så flott på alle måter. *(Sukker igjen)* Men jeg vet ikke om hun vil gifte seg med meg.

B: - Skal vi spørre for deg?

7: SANG: LOVE LOVE - barna finner en «tilfeldig» (avtalt på forhånd) kvinnelig kirkeansatt/publikummer som får på seg en kyse og føres fram til Martin Luther, som synger sin kjærlighetssang til Katharina og det frie og myndige mennesket.

tror du at det var bestemt for lenge siden
at vi to skulle møtes her og nå
var det planlagt eller bare helt tilfeldig
(for) kjærlighet er vansk'lig å forstå
men så skjer det, og det er et lite under
og vi må velge veien vi skal gå

*LOVE LOVE - jeg er glad i deg
LOVE LOVE - er du glad i meg
blir det du og jeg (Katharina)?*

Tenk, blant alle verdens mange milliarder
så ser jeg deg, ditt ansikt og ditt blikk
Du er herlig, ærlig, vennlig, og din latter
den fyller hel rommet med musikk
For du er deg selv, du velger og du liker
en fargerik og vakker mosaikk

LOVE LOVE - jeg er glad i deg.....

bro:

vi står i et veikryss hver eneste dag
små og store valg av så mange slag
hvordan håret skal være og hva slags klær
hvem blir vennene våre, hvem kommer nær
det er'ke så lett, vi kan være i tvil
men du er fri til å velge din egen stil

LOVE LOVE - jeg er glad i deg.....

Ich liebe dich
Sie lieben mich

SYMBOLHANDLING: Barn bærer fram en lysestake, eller bruker kirkens lysglobe.

B: - REFORMASJON BETYR FORANDRING! Etter reformasjonen kom «protestantismen», som spredte seg til mange land og helt til Norge.

B: - Det er derfor Den norske kirke ikke er katolsk. Vi er protestanter!

B: - Martin Luther var litt rampete, han sprenget mange trange rammer for hvordan livet skulle være.

B: - Noen ganger må vi være rampete også. Si ifra og protestere på det som er galt.

B: - Vi skal i hvert fall tenne lys og protestere mot mørke krefter!

B: - Jeg vil tenne et lys for alle som blir urettferdig behandla.

B: - Jeg vil tenne et lys for de som ikke har noen å snakke med om vanskelige ting.

B: - Jeg vil tenne et lys for alle som er redde for noen.

B: - Og så vet vi aldri hvordan livet blir. Da er det godt å holde fast i noe. Jeg sier første ordet i de tre tesene våre, dere svarer med resten

- TROEN ikke til salgs

- MENNESKET ikke til salgs

- SKAPERVERKET ikke til salgs

8: SANG: RUNDT NESTE SVING

Du vet aldri hva som venter

- *rundt neste sving*

drømmegutter, drømmejenter

- *rundt neste sving*

Du vet aldri hvilken vei - livet ditt kan ta

hvem du møter, hva som skjer - håper det blir bra

- *rundt neste sving*

Se deg omkring, ikke vær redd

mye kan skje, mye har skjedd

Gå bare videre, let og finn

livet og du er kinn imot kinn

Du vet aldri hva som kommer

- *rundt neste sving*

om det blir en deilig sommer

- *rundt neste sving*

Du må gjøre dine valg - stole på deg selv

du må ikke være feig - men bestige fjell

- *rundt neste sving*

Se deg omkring, ikke vær redd.....

Kanskje tar du ikke sjansen

- *rundt neste sving*

kanskje mister du balansen

- *rundt neste sving*

Husk at alle strever litt - selv en elefant

men lytt gjerne til et råd - fra en muskant

- *rundt neste sving*

Se deg omkring, ikke vær redd.....

OUTRO: MONOLOG: *Luther (holder hammeren i hånda)(evt med tilrop fra musikerne):*

- Du vet aldri hva som bor i et menneske, det er alltid mer enn du tror!
- Vi er sterkere enn vi tror også, det kan vise seg i trøblete tider. Tenk for eksempel på Martin Luther King, som gikk foran i kampen for at svarte og skulle få samme borgerrettigheter som hvite i USA.
- Men det gjelder å banke, ja, du kan gjerne lage deg noen teser, noen viktige setninger.
- Hva vil **du** banke fast? (*Tar fram hammeren og banker på kirkedøra, setter tempo for siste sang*)
- Nå skal vi avslutte med den mest kjente Luther sangen, vi spilte den til åpning, dette ble protestantismens kampsang og trygghet!

9: SANG: Vår Gud han er så fast en borg - (kanskje bare første vers?)

Vår Gud han er så fast en borg, han er vårt skjold og verge.
Han frir oss ut av nød og sorg, og vet oss vel å berge.
Vår gamle fiende hård, til strid imot oss står.
Stor makt og arge list, han bruker mot oss visst.
På jord er ei hans like.

Vår egen makt er intet verd, snart fikk vi banesåret,
men én går frem i denne ferd, for ham må allting bugne.
Vil du hans navn få visst? Han heter Jesus Krist,
den høvding for Guds hær, i ham kun frelse er.
Han marken skal beholde!

Guds ord det skal de nok la stå, og ingen takk de høster.
Gud selv vil mektig med oss gå, hans gode Ånd oss trøster.
Og om vårt liv de tar, og røver alt vi har,
la fare hen, la gå! Mer kan de ikke få.
Guds rike vi beholder.